

Slovenská ilustrácia kníh pre deti

V našom **14. bulletin**e by sme Vám radi priblížili najnovšiu výstavu ilustrácií kníh pre deti, ktorá vznikla v spolupráci s Galériou mesta Bratislavy. Výstava bude dostupná v priestoroch Slovenského inštitútu v Budapešti **v dňoch 30.6. - 31.8.2020**.

Slovenská ilustrácia pre deti mala na Slovensku v druhej polovici 20. storočia zvláštne, špecifické a pre nezainteresovaných aj ťažko pochopiteľné postavenie. Všeobecne známe presadzovanie princípov socialistického realizmu v ostatných disciplínach neplatilo tak úplne pre oblasť ilustrácií kníh pre deti. Mnohí autori, ktorí nemohli prezentovať svoje diela v oficiálnych výstavných sieňach, sa aspoň čiastočne realizovali na tomto poli výtvarnej tvorby.

V Bratislave sa konalo **Bienále** ilustrácií, ako jedna z najväčších prehliadok ilustrácií detských kníh pre deti na svete. Vo väčšine ročníkov získali ocenenia aj slovenskí výtvarníci. Tieto ocenenia boli uznaním vysokej úrovne slovenskej ilustrácie v medzinárodnom kontexte. Nie je preto prekvapujúce, že v priebehu 70. a 80. rokov niektorí autori ilustrovali 50 i viac knižných titulov. Zásľuhu na tom nemali len samotní ilustrátori, ale aj aktivita a podpora vydavateľstiev, predovšetkým vydavateľstva **Mladé letá**, ktoré umožňovalo nielen renomovaným, ale aj mladším autorom ilustrovať knihy pre deti.

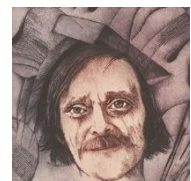
Slovenská ilustrácia mala široké možnosti uplatnenia a vo väčšine prípadov tieto možnosti aj adekvátne využila. Treba však spomenúť aj prostredie na Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave, kde najmä na oddelení Knižnej grafiky a ilustrácie vládla mimoriadne tvorivá atmosféra a kde učili výborní pedagógovia, ako **Vincent Hložník**, **Albín Brunovský**, **Dušan Kállay** a ďalší.

Albín Brunovský vychoval celú generáciu slovenských ilustrátorov. Vo svojich dielach využíval prepájanie abstraktných prvkov s konkrétnymi záznamami z reality, figúry alebo náznaky figúr sú značne deformované, používal niektoré surrealistické východiská. Toto prepojenie smeruje k pochopeniu ilustrácie ako svojbytného výtvarného prejavu, zároveň je to prepojenie s duchovným svetom autora literárnej predlohy.

V oblasti detskej ilustrácie imaginatívnu líniu ďalej rozvíjala vo svojej tvorbe dnešná stredná generácia slovenských ilustrátorov. Diela Dušana Kállaya sú nesmierne poetizujúce, mätko modelované, kde sa navzájom prelína ľudský a zvierací život, kde je všetko neskutočné a zároveň pravdivé.

Častým motívom v slovenskej ilustrácií boli orientálne rozprávky, pričom ako podklady ilustrátorom (**Marián Minarovič**, **David Ursíny**, **Ľubomír Uchnár**) slúžili reálie danej krajiny, ale aj motív humoru, nadsázky, doslova výrazu radosti zo samotného ilustrovania, ako možno vidieť napríklad v dielach Petra Klúčika.

Podoby slovenskej ilustrácie za posledné tri-štyri desaťročia neprechádzali zásadnými zmenami. Po roku 1989 sa na slovenský trh dostalo množstvom brakových titulov a výpravné tituly sa tlačili v oveľa menšej miere ako predtým. Mnohí zo slovenských špičkových ilustrátorov ilustrovali najmä pre zahraničné vydavateľstvá, no vďaka silným osobnostiam a vrozenému talentu rastú na Slovensku stále nové generácie ilustrátorov (**Zuzana Bočkovová** – **Bruncková**, **Katarína Macurová**, **Daniela Olejníková**).